

Глибока стимуляція мозку при хворобі Паркінсона: Що повинен знати пацієнт

Які порушення руху можуть виникати на пізніх стадіях хвороби Паркінсона?

Коли пацієнти починають приймати ліки від хвороби Паркінсона (ХП), їх дія триває впродовж усього дня. Однак, по мірі прогресування ХП, пацієнт може помітити, що ліки перестають діяти ще до того, як він прийняв чергову дозу. Це називається «феноменом виснаження дози». Коли ліки перестають діяти, у пацієнта можуть знову з'явитися такі симптоми ХП, як тремтіння, уповільненість рухів та розлади ходи. Коли ж пацієнт знову приймає ліки, симптоми знову зникають. Такий «добрий» період називають «включенням» («ON»), у той час як «поганий» період називають «виключенням» («OFF»). У пацієнтів також можуть з'явитися мимовільні рухи (скручування і вигинання), що називаються дискінезіями і можуть спричинити значні утруднення в повсякденному житті.

Як допомогти пацієнту із захворюванням, що прогресує?

Ваш лікар може розрахувати дозування і час прийняття ліків, щоб спробувати зменшити період «OFF» та дискінезії. У деяких пацієнтів глибока стимуляція мозку (ГСМ) використовується для лікування періодів «OFF» та/або дискінезії, яка не контролюється змінами в дозуванні ліків.ГСМ — це тип операції на мозку, коли тонкий ізольований дріт (електрод) розміщується глибоко в мозку. Електрод підключають до пристрою, схожого на кардіостимулятор, який поміщають під шкіру на грудях. Пристрій надсилає електричні сигнали в ті ділянки головного мозку, які керують рухами. Стимуляція цієї ділянки мозку може скоротити періоди «OFF» та зменшити дискінезії.

Кому може бути рекомендована ГСМ?

Якщо ліки все ще є дієвими, але вже з'являються періоди «OFF» та/або сильні дискінезії, і корекція дози та кратності прийому ліків ефекту не дають, тоді може бути рекомендована ГСМ. Пацієнти мають бути соціально адаптовані і мати підтримку членів родини чи близьких людей.

ГСМ не призначається тим пацієнтам, хто має серйозні проблеми з пам'яттю, галюцинації, важку депресію і виражену нестійкість під час ходи навіть тоді, коли людина перебуває в періоді «ON».

Як підбираються пацієнти для ГСМ?

Ваш лікар повинен направити вас у спеціалізований нейрохірургічний центр на консультацію щодо ГСМ. У більшості центрів ГСМ оцінка буде включати в себе:

- Висновок невролога, який спеціалізується на лікуванні ХП;
- Сканування мозку (КТ або МРТ), щоб перевірити, чи не має мозок ускладнень, які могли б перешкодити хірургічному втручанню;
- Консультацію нейрохірурга, який виконує ГСМ;
- Ретельне психологічне оцінювання, що включає перевірку пам'яті та мислення.

Чи безпечно це?

Загалом, ГСМ є безпечною процедурою. Однак, є потенційні серйозні побічні ефекти, такі як кровотеча або інсульт під час операції. Існують також можливі побічні ефекти від стимуляції, які можуть бути зменшені зміною параметрів стимулятора. Більшість побічних ефектів помірні і тимчасові, наприклад: збільшення ваги, проблеми з мовленням, зменшення якості стимуляції чи інфікування електродів. Однак, були і відомості про підвищений ризик самогубства.

Що являє собою ця процедура?

Хірургічна процедура ГСМ, зазвичай, займає декілька годин. Більшу частину часу пацієнт не спить. Для більшості пацієнтів до кожної сторони мозку під'єднують один електрод. Голова (череп) під час операції закріплена на спеціальному каркасі, щоб електроди можна було розмістити максимально точно. З обох сторін черепа пробурюють по маленькому отвору, де і будуть розміщені електроди. Після цього обидва дроти електродів пропускають через шкіру і підключають до пристрою, схожого на кардіостимулятор (тобто, до нейростимулятора), який знаходиться під шкірою на грудях.

Що відбувається після процедури?

Після ГСМ лікарю буде необхідно визначити найбільш оптимальні налаштування пристрою для стимуляції, що взаємодіє з нейростимулятором та ліками, які приймає пацієнт. Зазвичай, організм повністю пристосовується через три-шість місяців після процедури.

Глибока стимуляція мозку при хворобі Паркінсона: Що повинен знати пацієнт

Які результати короточасних та середньочасних процедур?

Які результати короточасних та середньочасних процедур?

- Скорочення тривалості періодів «OFF»
- Більш короткі періоди і менша важкість дискінезій
- Ефективна дія менших доз препаратів
- Покращення симптомів, не пов'язаних з рухом, таких, як біль та депресія чи розлади сну
- Покращення якості життя

Які довгострокові (віддалені) результати?

З часом ГСМ може продовжувати покращувати стан пацієнта під час періодів «ON» та дискінезії. Однак, ГСМ не може повністю вилікувати ХП, або зупинити її прогресування.